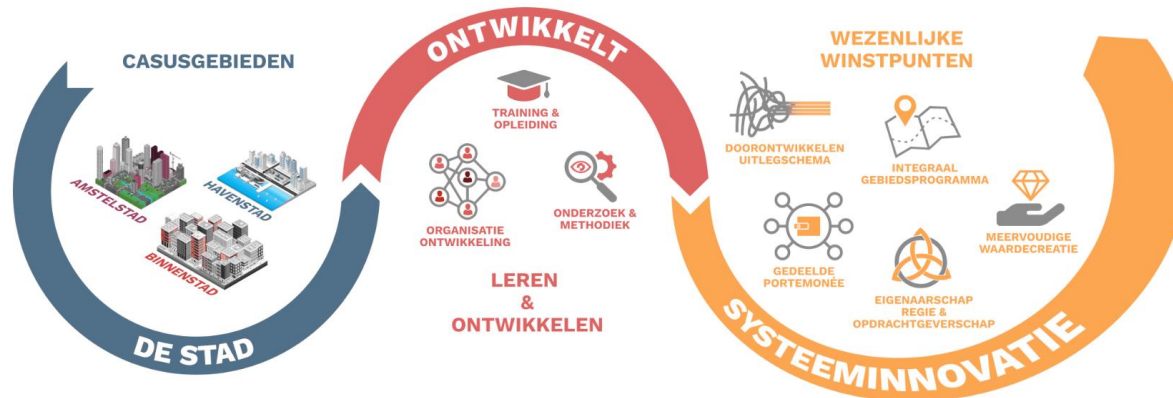

Uitnodiging: Koppelkansen in IB-e

19 april 2023

Op woensdag 10 mei (11-12.30 uur) nemen Lidwien Besselink en Maarten & Patricia Byrne - de Meijer Claassen je tijdens het online energietransitieoverleg IB-e mee in Koppelkansen. Naast een korte introductie van de aanpak volgt een update van de projecten en verdieping op het onderwerp 'Ruimtelijke Inpassingstechnieken voor kabels en leidingen'.

Recente berichten

8 mei 2023

De Waardengenerator van A tot Z

19 april 2023

Uitnodiging: Koppelkansen in IB-e

19 april 2023

'Voed onze ontwikkelagenda voor organisatieverandering'

Transitie-energie geeft ruimte *met Koppelkansen de diepte in*

- 11:00 – Welkom en introductie Koppelkansen – Maarten Claassen
- 11:10 – Koppelkansen-werk in uitvoering – Lidwien Besselink
- 11:25 – Inpassingstechnieken kabels & leidingen – Patricia Byrne - de Meijer
- 11:55 – In gesprek over de uitdagingen en oplossingsrichtingen
- 12:30 – Einde

Meer informatie over Koppelkansen op: www.kennisactie.nl/koppelkansen

Waarom Koppelkansen?

- Het is vol in de ondergrond, heel erg vol. Alle bestaande functies en spullen (assets) hebben onderhoud nodig.
- Er zijn hoge kosten en veel overlast gemoeid met (onnodige) werkzaamheden. Risico: de stad blijft een bouwkuip
- Stapeling met nieuwe opgaven is niet of zeer lastig binnen het huidige kader te realiseren in de openbare ruimte en ondergrond o.a. rond klimaat, energie, circulair en de groei van de stad.
- Hiervoor is nodig: data, gezamenlijk integraal ontwerpen, realiseren, beheren en programmeren en afstemming van investeringen.

Nieuwe probleemdefinitie

Eind 19^e – begin 20^e eeuw:

Hoe kun je in de stad de leefbaarheid verbeteren, de volksgezondheid bevorderen en de armoede tegengaan?

- **Functionele differentiatie** - Nutsfuncties ondergebracht bij gespecialiseerde diensten en bedrijven in grotendeels gescheiden opererende sectoren.
- **Deductieve planlogica** - Van stedenbouwkundige idealen en hygiënische eisen, via ontwerp voor wijken en straten, naar voorwaarden en eisen voor nutsvoorziening.

Eind 20e – begin 21e eeuw:

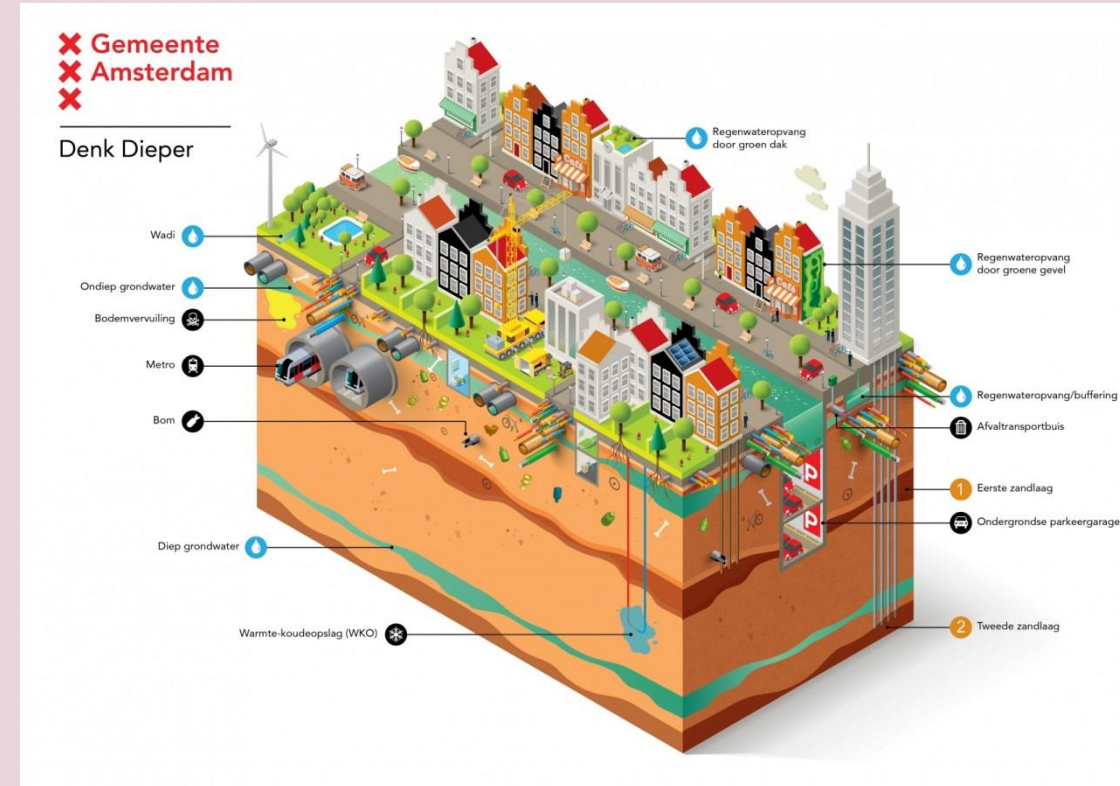
Hoe kan Amsterdam gestalte geven aan duurzaamheidstransities én zichzelf klaarmaken voor de informatie samenleving, zonder dat dit leidt tot een grote toename van lasten voor burgers en bedrijven in de stad? Dit in het licht van de grootschalige bouw- en vervangingsopgaven.

- **Functionele synergie** - Zoeken naar synergie tussen nutsfuncties, de infrastructuur die deze functies dienen, en de (achterliggende) opgaven waar deze invulling aan geven
- **Inductieve planlogica** - Starten vanuit de karakteristieken van het gebied waar de synergie wordt gerealiseerd

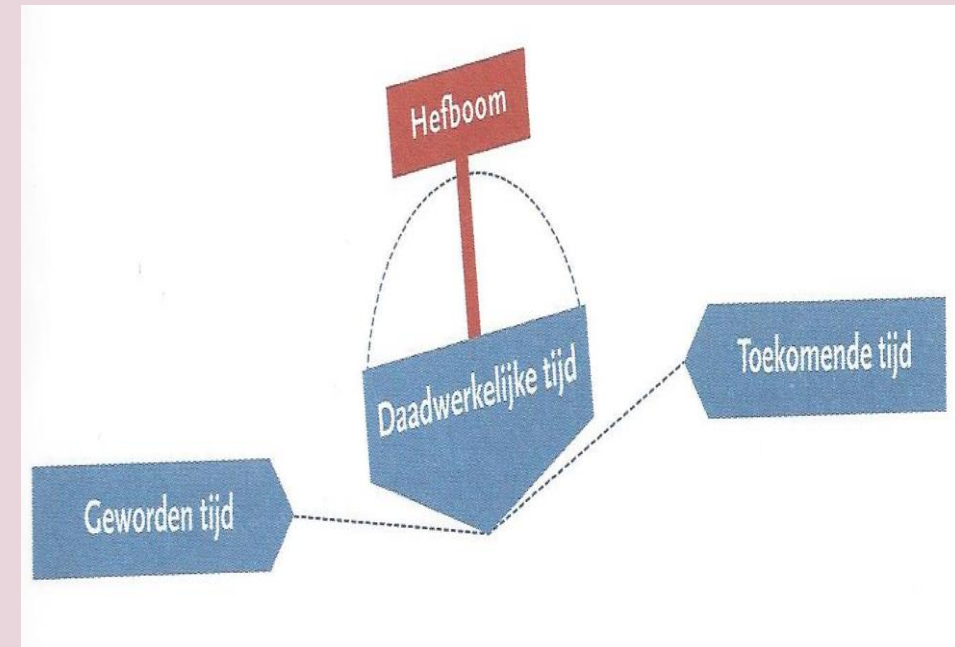
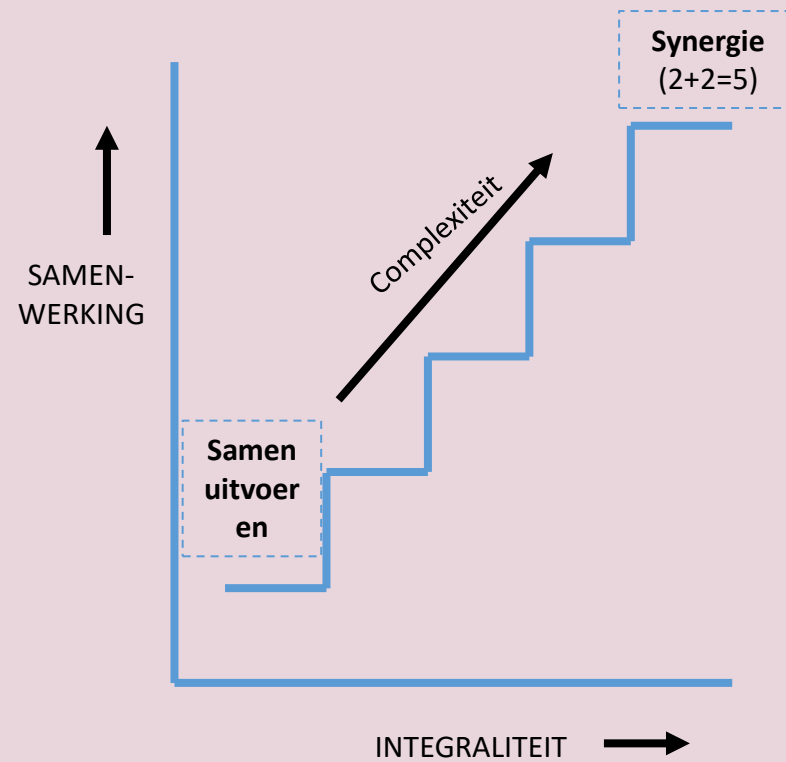
Urgentie Koppelkansen

- Het past niet (drukke)
- Het werkt niet (werkwijzen/regels)
- #Hoedan → systeeminnovatie
- Uitproberen wat werkt
- Hoe doorbreken we de barrières?

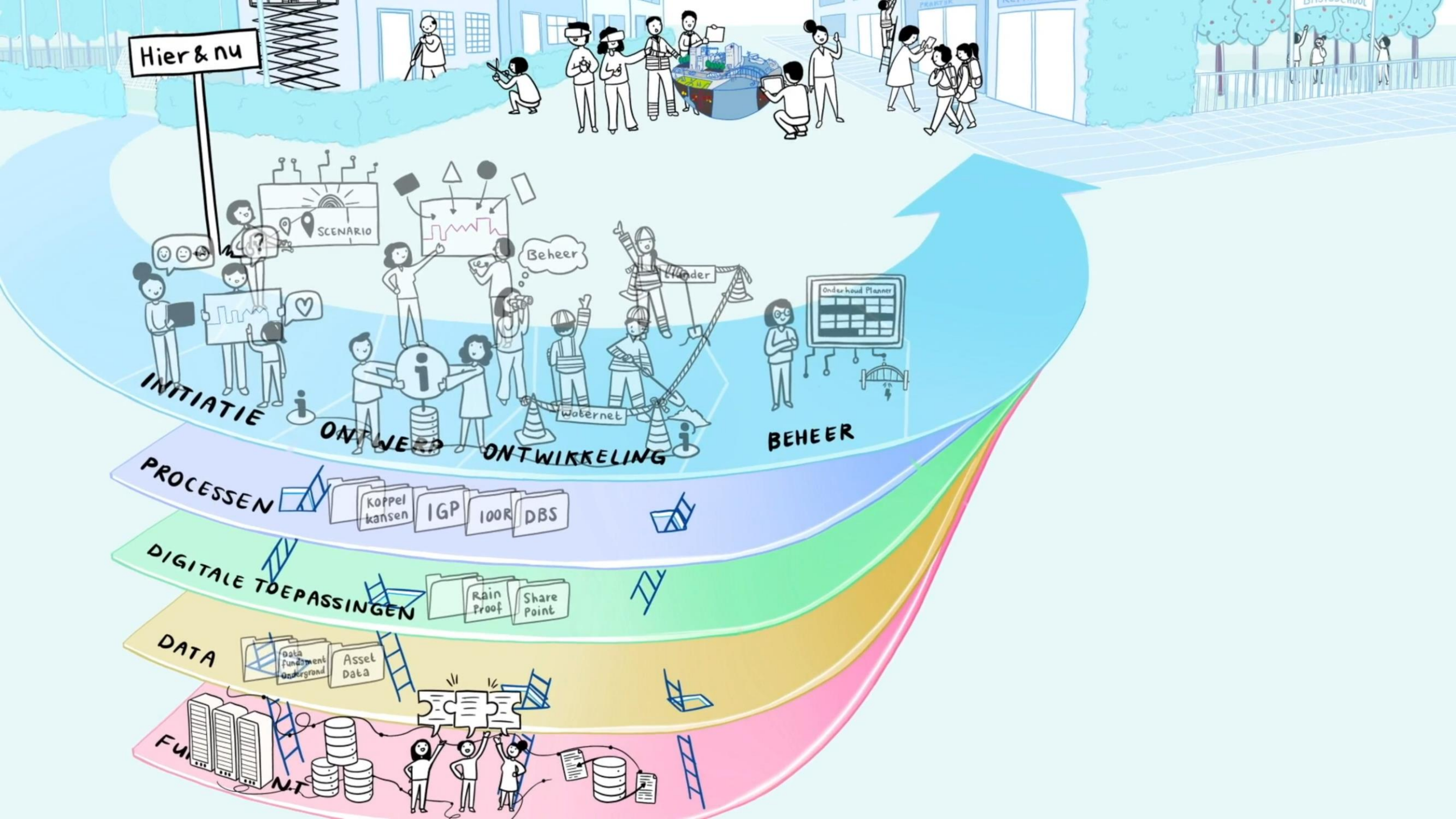
Van Samen uitvoeren
naar
synergie

Transformatie is een kwestie van
wending

Ontwikkelen van een toekomstbestendige, aantrekkelijke & inclusieve en beheerbare stad (op een zo effectief en efficiënt mogelijke manier).

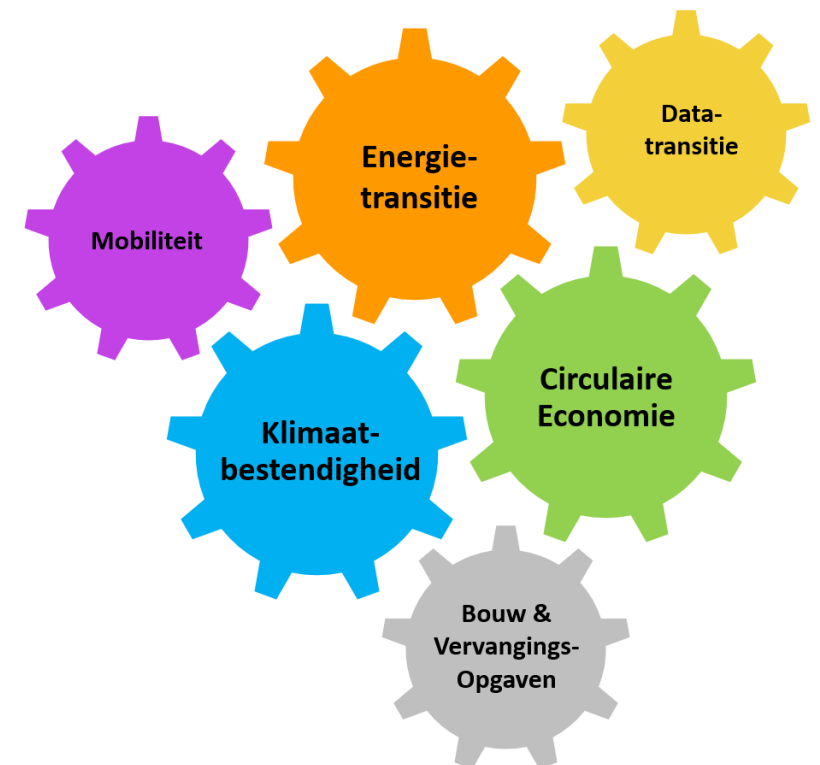

Co-creatie traject Koppelkansen

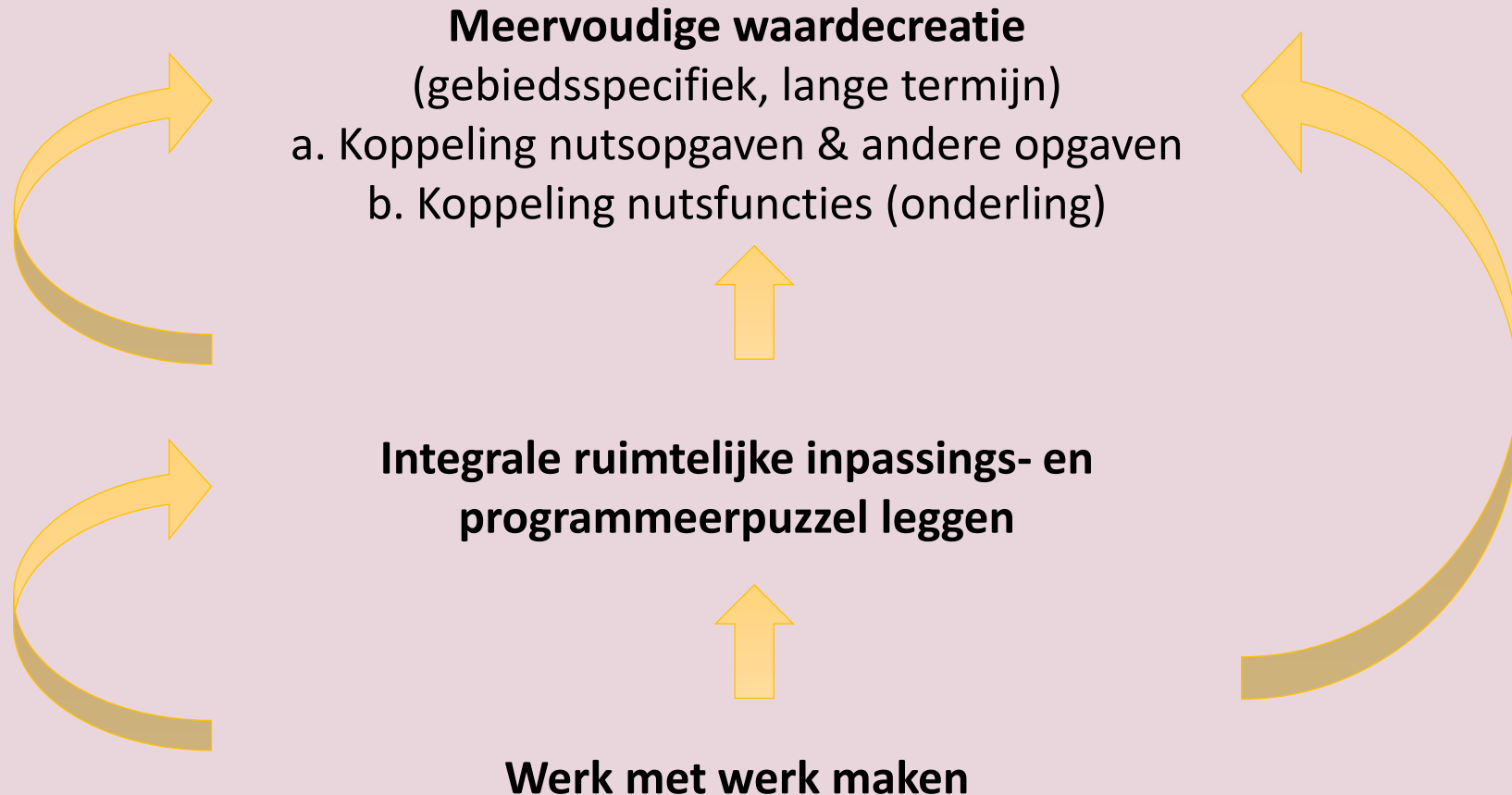
Combineren/stapeling van stedelijke transitie en opgaven in openbare ruimte en ondergrond

1. Slimme integrale oplossingen
2. Efficiënte benutting ondergrond
3. Flexibiliteit boven de grond
4. Betaalbaar voor burgers en bedrijven

Koppelkansen kennen meerdere niveau's

- **Functionele synergie** - Zoeken naar synergie tussen nutsfuncties en de infrastructuur die deze functies dienen
- **Inductieve planlogica** - Starten vanuit de karakteristieken van het gebied waar de synergie wordt gerealiseerd

De gemeentelijke praktijk

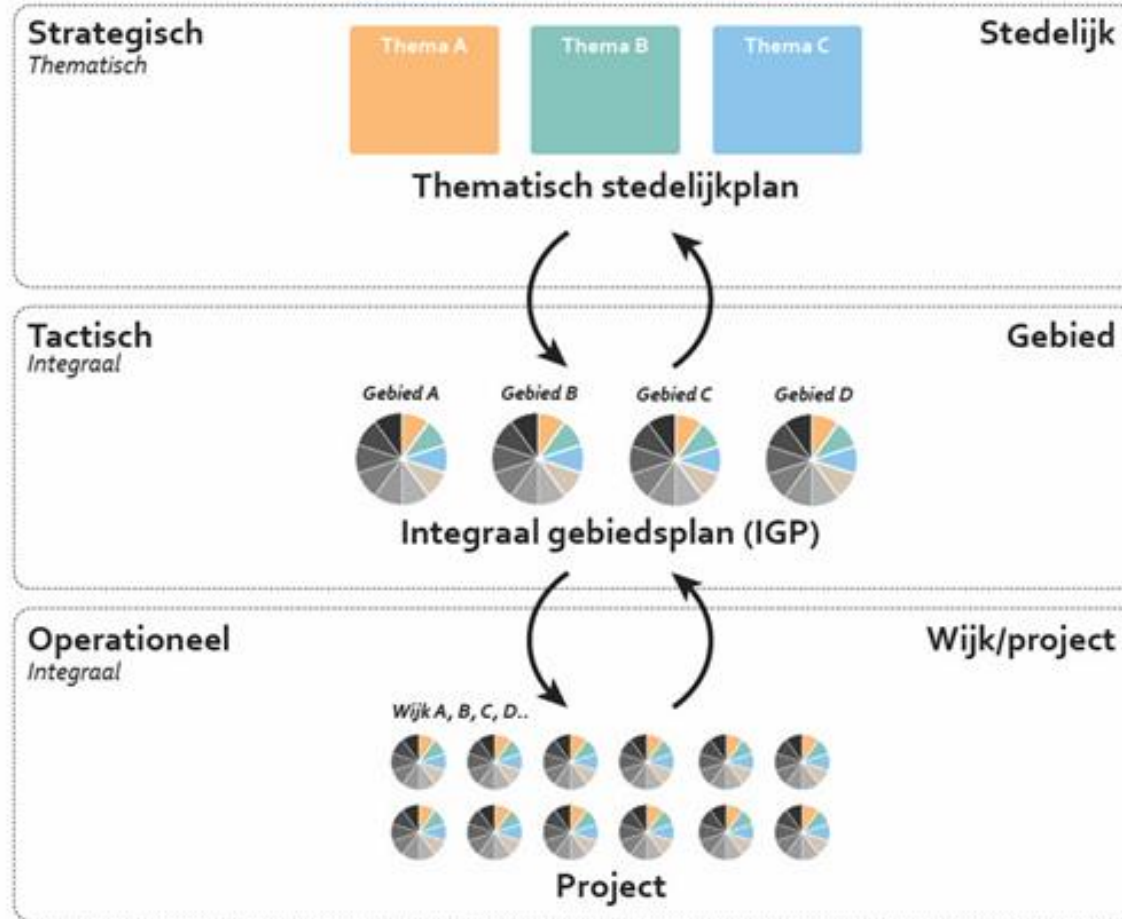
Niet alleen in Amsterdam ...

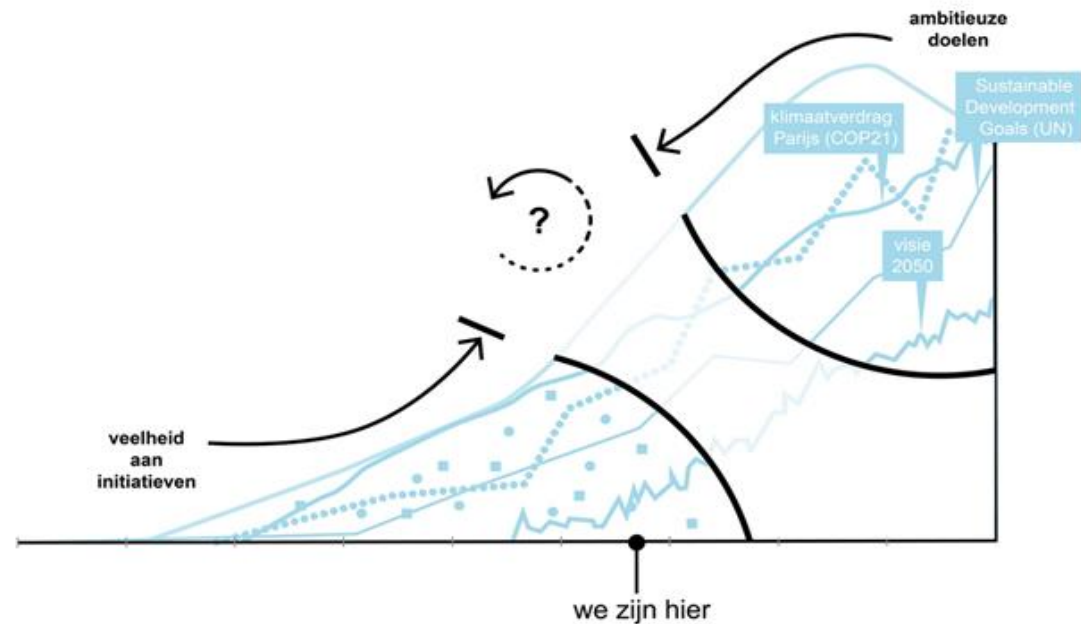
Integrale planvorming

Schaalniveau's

Schaalniveaus

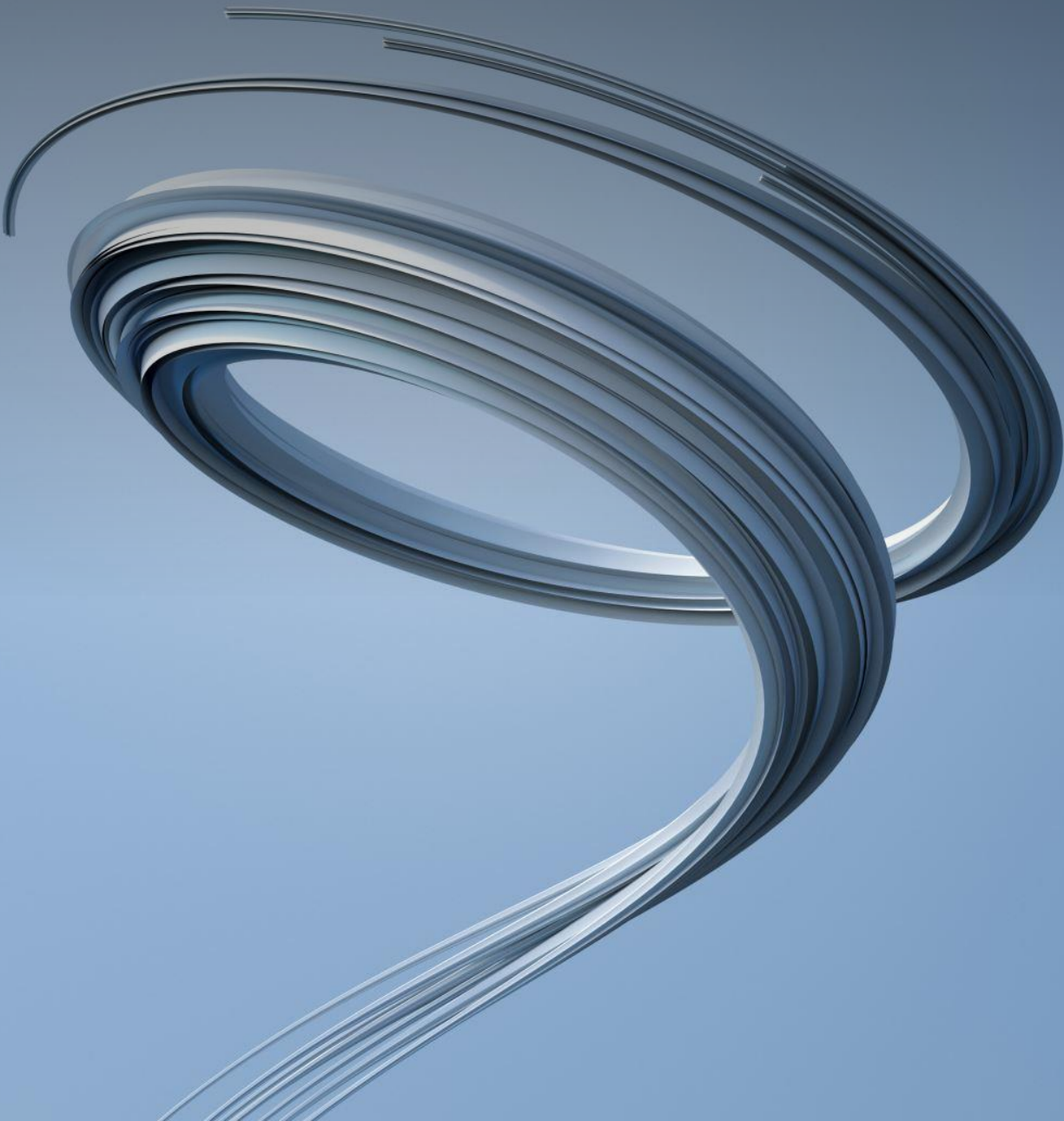
#HOEDAN

Proceskenmerken

Schaalniveaus

Verdelingsvraagstukken
programmeren

Wezenlijke winstpunten

“Relatief kleine, kernachtige transitiestap
die kan aanzetten tot verdergaande
transitiestappen”

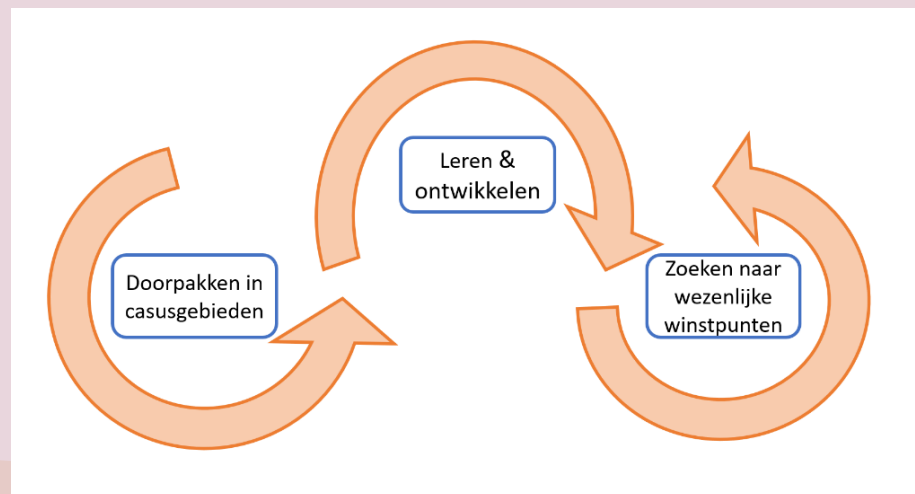

Koppelkansen
samen vernieuwend organiseren

Koppelkansen programma

#HOEDAN?

Koppelkansen programma		
De stad	ontwikkelt	systeminnovatie
Havenstad	Training & opleiding	Gezamenlijke portemonnee
Binnenstad	Organisatie-ontwikkeling	Doorontwikkelen uitlegschemas
Amstelstad	Onderzoek & methodiek	Meervoudige waardecreatie
		Integraal gebiedsprogramma
		Eigenaarschap, regie & opdrachtgeverschap

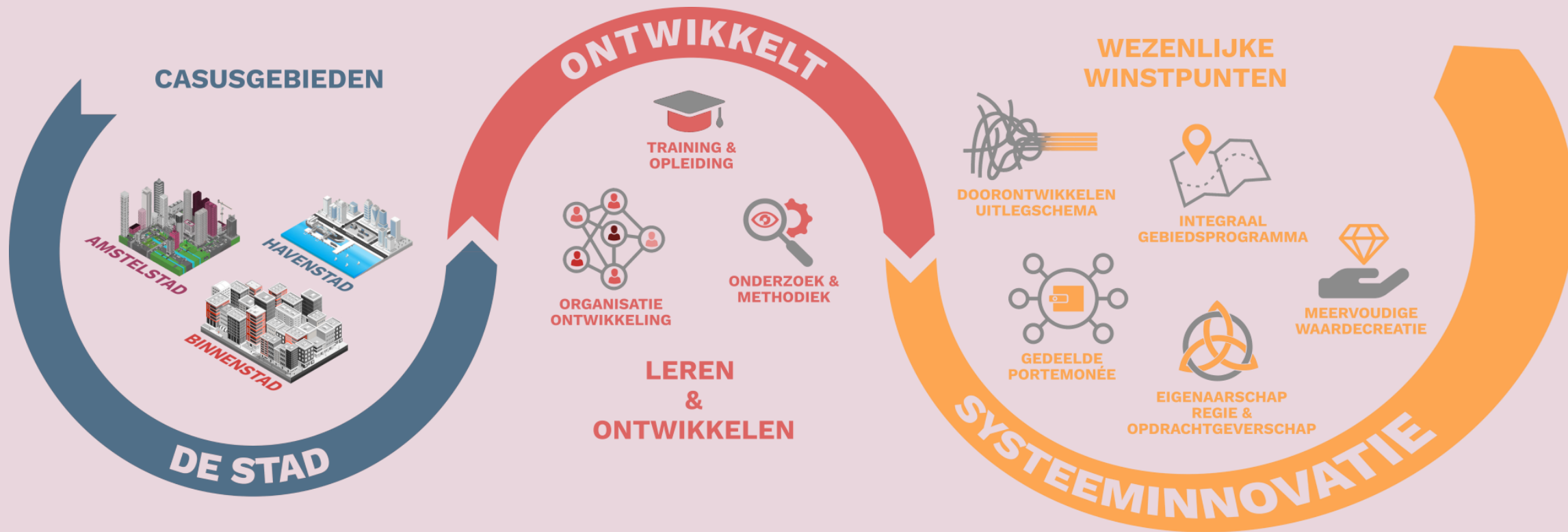

Koppelkansen
samen vernieuwend organiseren

- Gemeente Amsterdam**
- waternet**
waterschap amstel gooi en vecht gemeente amsterdam
- liander**

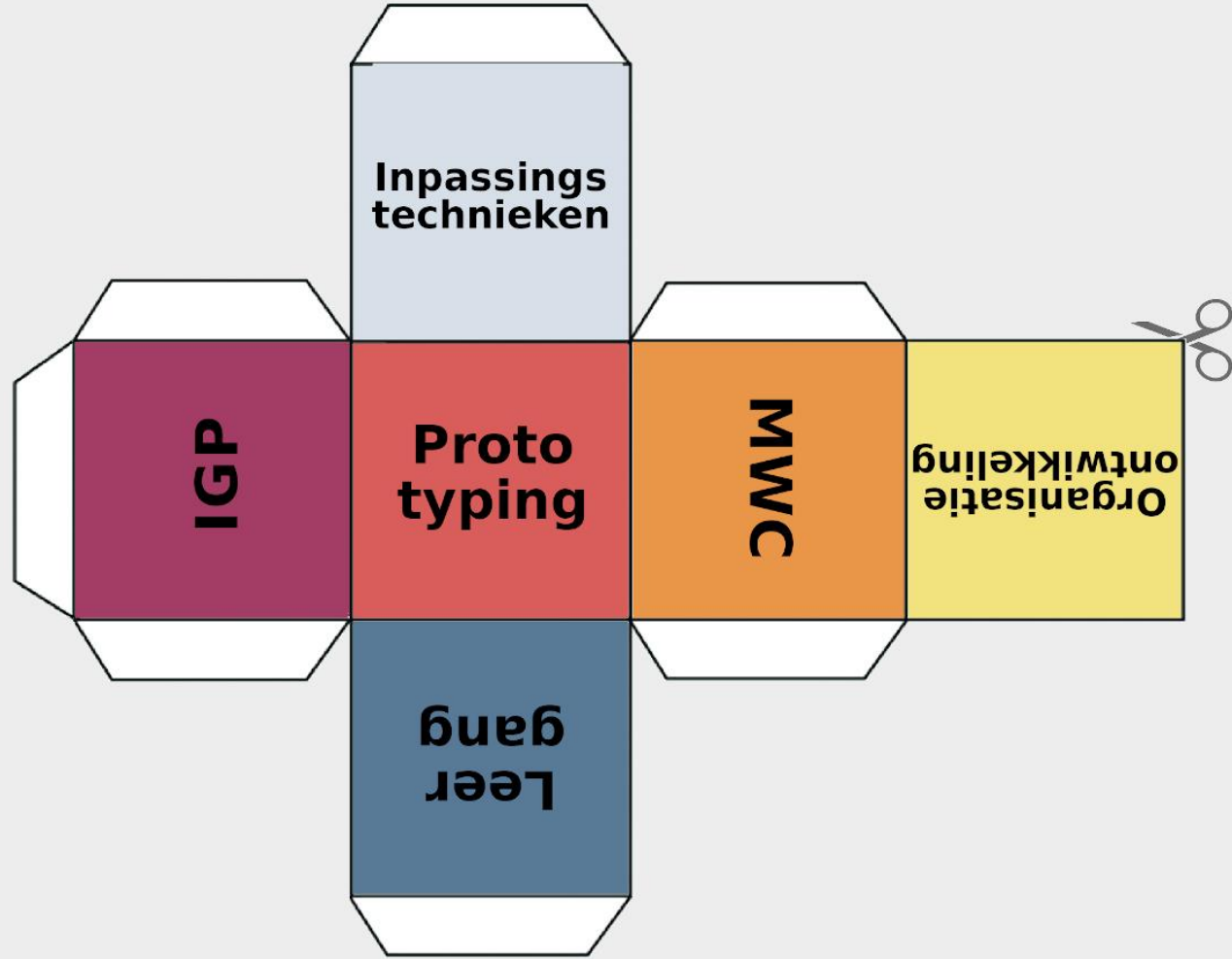

Koppelkansen
samen vernieuwend organiseren

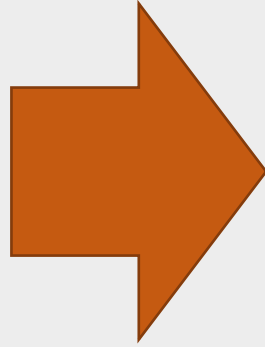
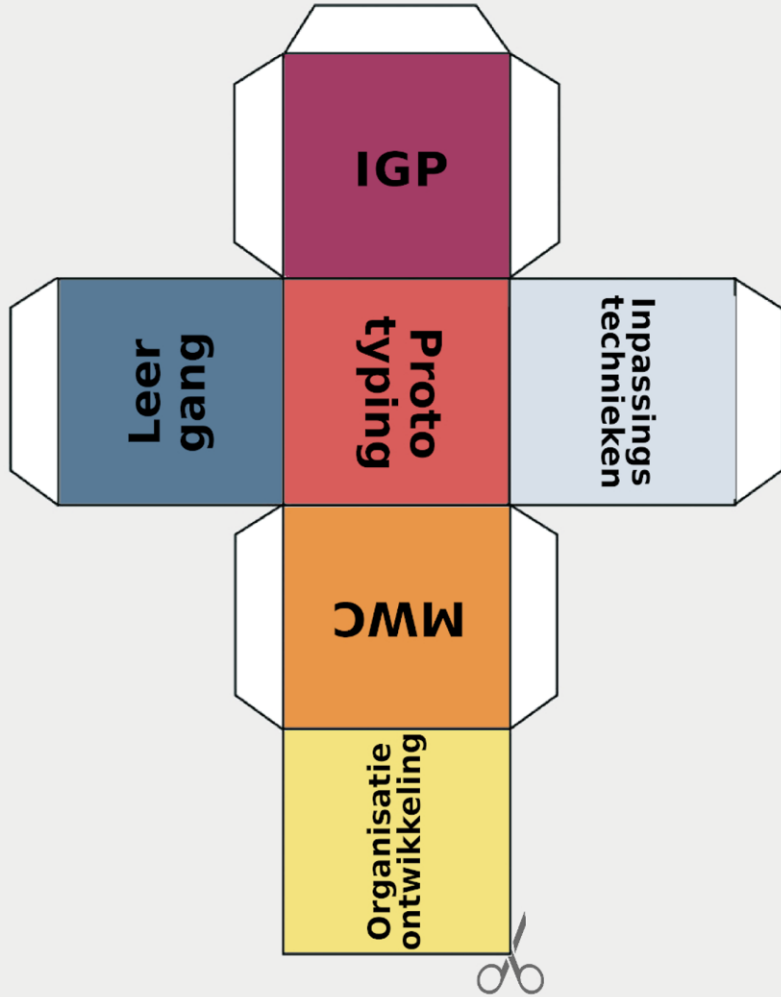

Portfolio Koppelkansen 2023

FOCUSGEBIEDEN

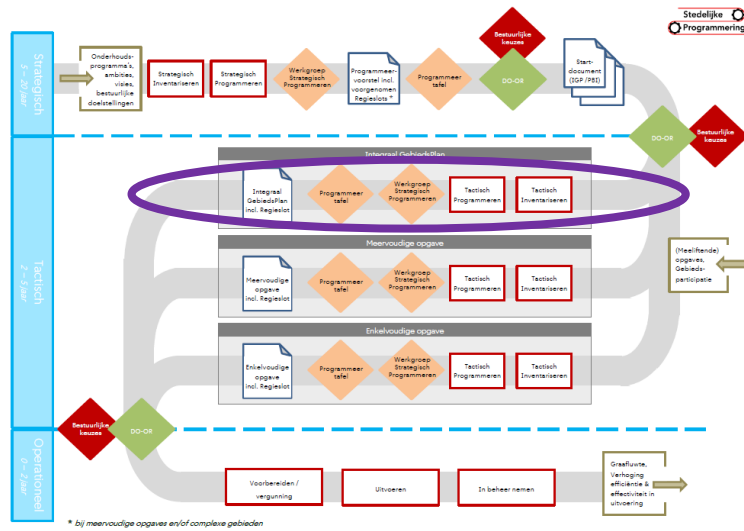

FOCUSGEBIEDEN

Integraal gebiedsplan

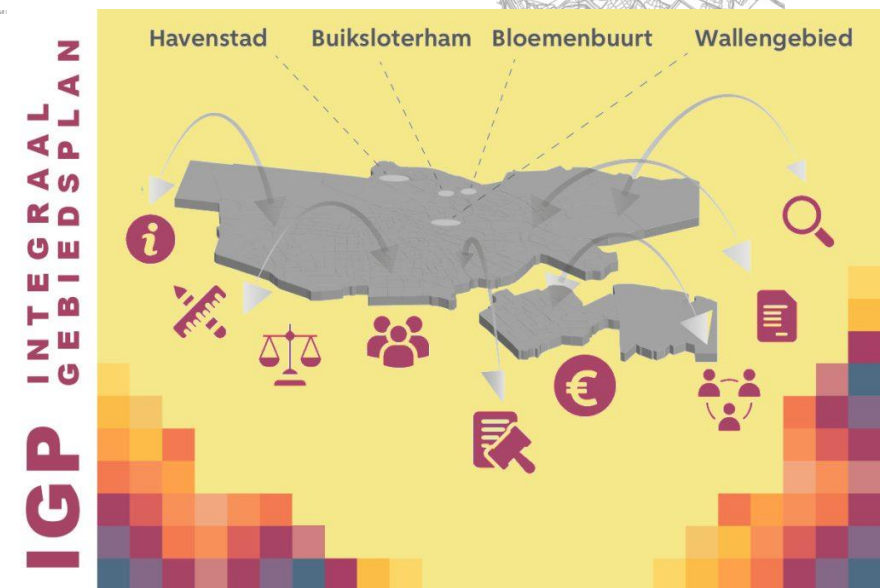
Integraal GebiedsPlan - IGP

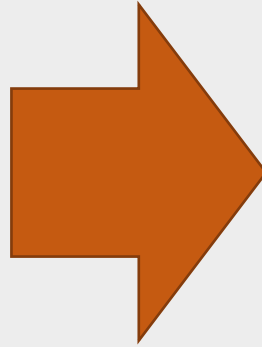
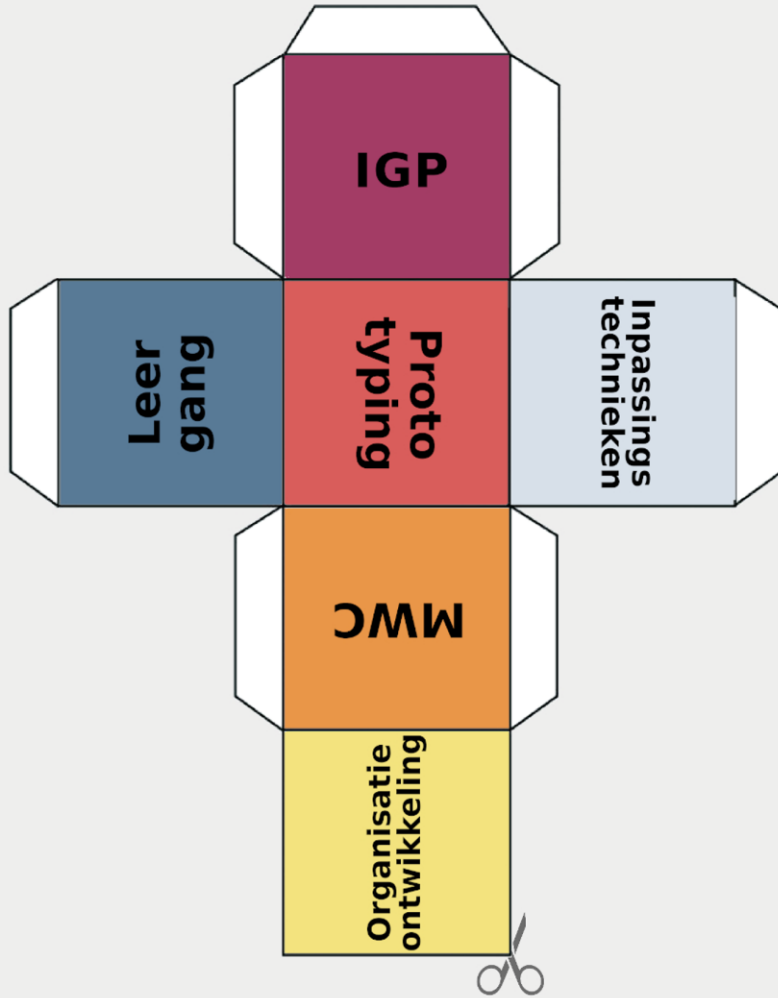
‘Door anders in te richten, ontstaat meer ruimte’

Modulaire opzet:

- Project Informatie Portaal (PIP)
- Integraal Ontwerpen
- Afwegingsinstrumentarium
- Gebiedsparticipatie-tool
- Juridische instrumentarium voor borging resultaten IGP-aanpak
- Financieel arrangement en kosten- en batenverdeling,
- Governance- en organisatiestructuur
- Contractmanagement

FOCUSGEBIEDEN

**Meervoudige
waardecreatie**

Meervoudige waardecreatie

“Hoe komen we samen tot slimme, gecombineerde oplossingen die bijdragen aan meerdere opgaven tegelijk?”

Kennisactie
programma

samen vernieuwend organiseren

[Home](#) [Cases](#) [Kennis & Acties](#) [Leren & Methodiek](#) [Over Ons](#) [Contact](#)

Waardegenerator: een toolbox voor meervoudige waardecreatie

Welkom bij de Waardegenerator: een toolbox voor meervoudige waardecreatie. **Hier vindt u instrumenten om meervoudige waardecreatie toe te passen in projecten en in uw organisatie. Meervoudige waardecreatie** gaat over het creëren van synergie tussen maatschappelijke opgaven: hoe komen we samen tot slimme gecombineerde (integrale) oplossingen die meer waarde(n) vertegenwoordigen dan enkelvoudige of sectorele oplossingen? Bij meervoudige waardecreatie kijk je niet alleen naar een breed pallet aan waarde(n) - financieel, sociaal, ecologisch - maar ook naar manieren waarop deze tot stand komen. Wat is er nodig om tot slimme, meervoudige oplossingen te komen? Wat kom je dan onderweg allemaal tegen? En hoe ga je daarmee om?

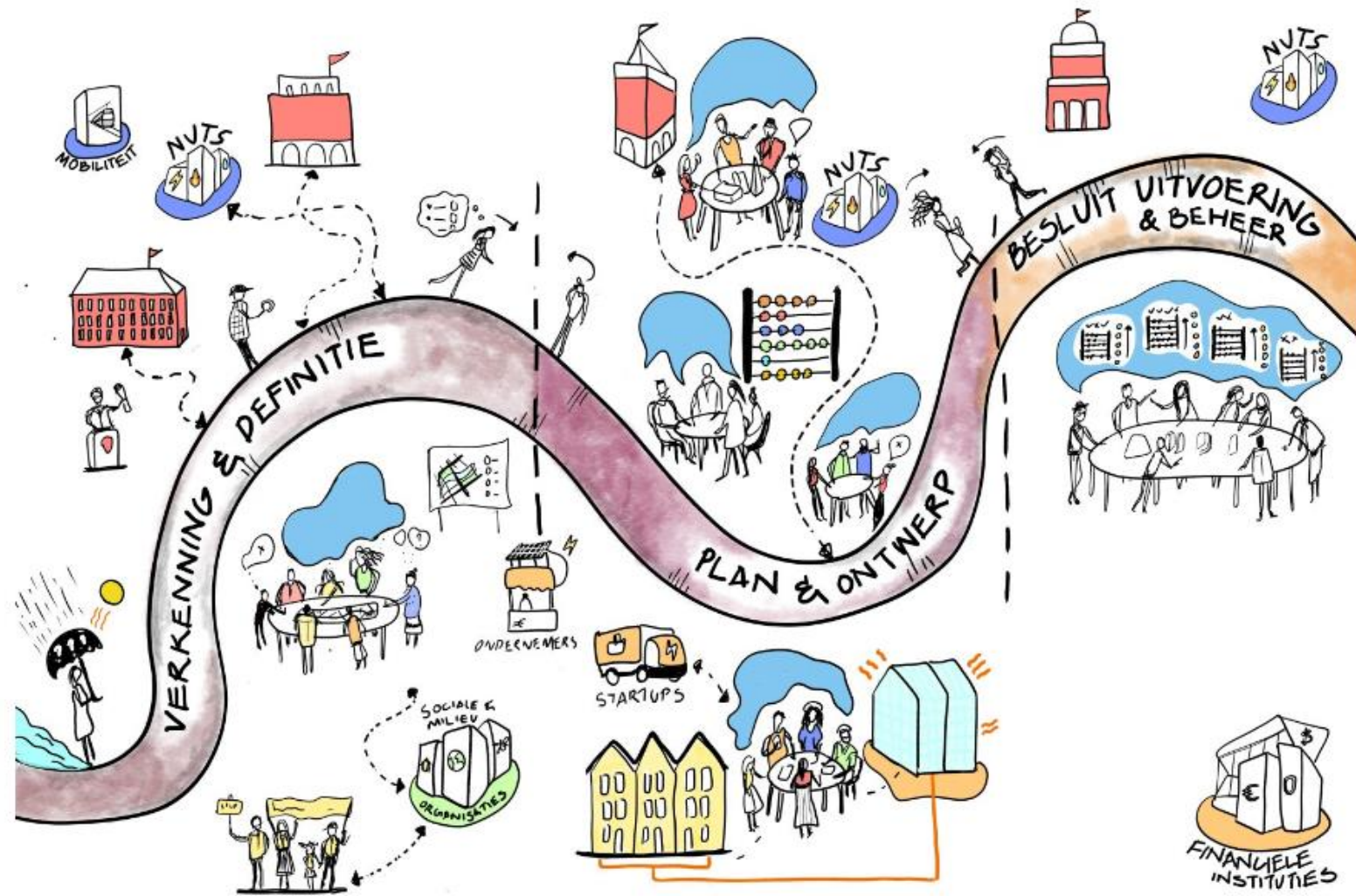
Met de instrumenten en kennis uit de Waardegenerator kunt u vorm geven aan projecten en (leer)trajecten om tot meervoudige waardecreatie te komen. De waardengenerator is opgebouwd uit vier onderdelen met instrumenten. Er zijn instrumenten voor 'Leren & Veranderen' in organisaties en multidisciplinaire teams, (tools voor 'Waarden & Impactmeting') en instrumenten ter ondersteuning van drie verschillende projectfasen I) 'Verkenning & definitie' II) 'Plan & Ontwerp' en II) 'Besluit, beheer & uitvoering'. U kunt de waardengenerator op drie manieren gebruiken:

Leren & veranderen

Verkenning & definitie

Plan & ontwerp

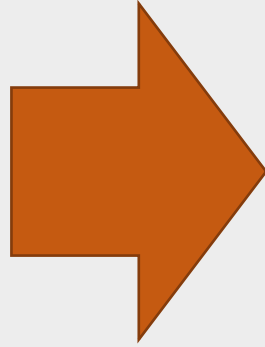
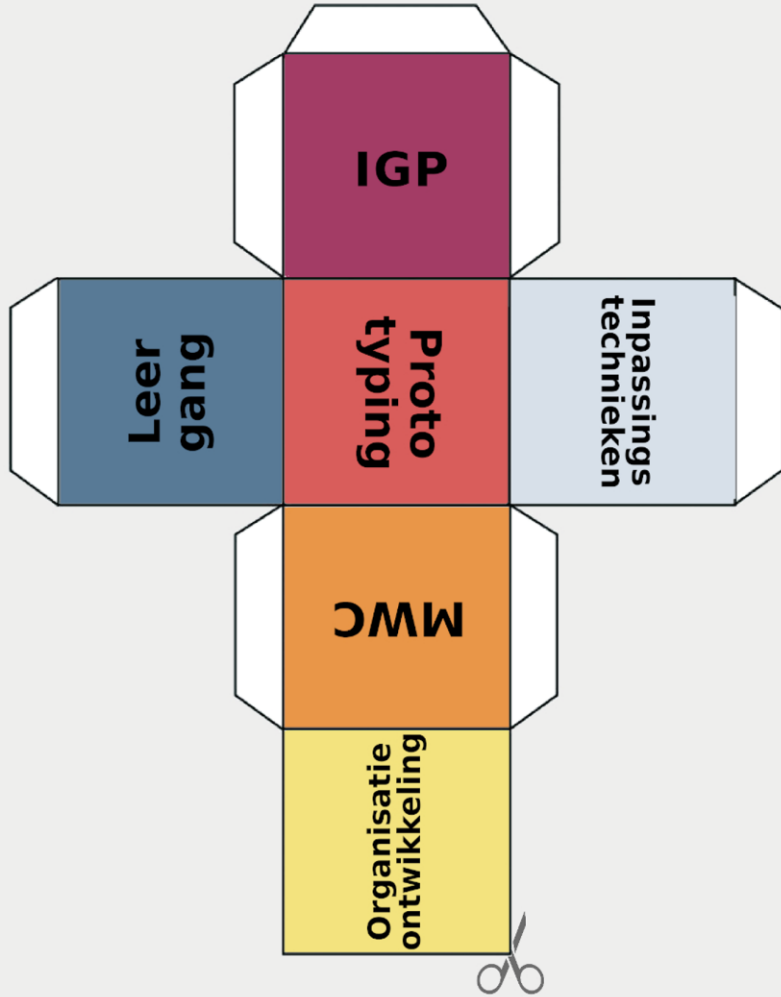
Besluit uitvoering & beheer

Toepassing

- Kennismaken met MWC-toolbox binnen Waternet/AGV
- Inzet gedachtgoed bij inpassingstechnieken K&L Amstelstad – breder kijken en denken dan technische en financiële aspecten
- Inzet bij afweging meekoppelen opgaven bij aanleg warmtenet Van der Pek-buurt
- Geslaagd project: N200

FOCUSGEBIEDEN

Leergang

1^e leergang:
september 2021 – februari 2022

**2^e leergang: 'On the job'-training
met IGP-Projectteams:**
gestart april 2023

Leergang Systeminnovatie
Editie april '23

Gemeente
Amsterdam

Oogstmagazine

Leergang systeeminnovatie

Van september 2021 tot eind februari 2022 was de eerste editie van de leergang systeeminnovatie. Vijftien deelnemers, werkzaam bij verschillende afdelingen van de gemeente Amsterdam, Waternet en Liander, deden mee.

Interview

'Hoe zit je met z'n allen in de wedstrijd?'

Interview

'Als we het niet samen doen dan gaan we het niet redden'

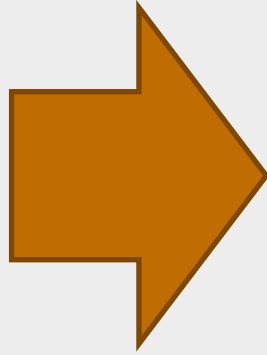
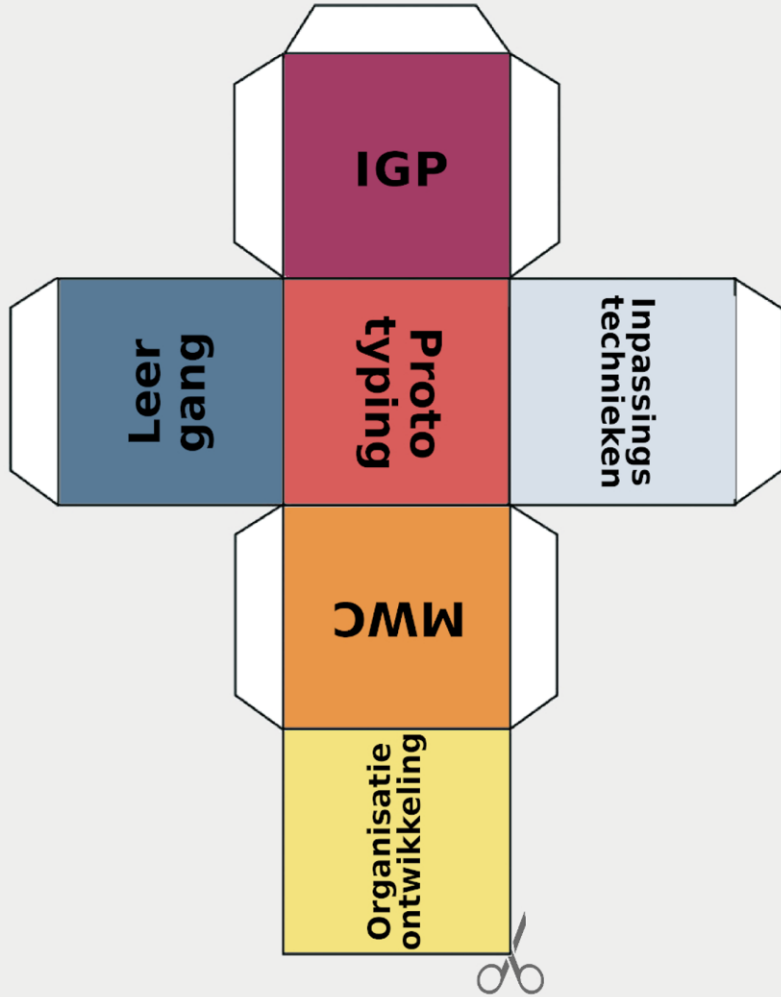

Reflecties

Barrières als vingerwijzing voor systeemveranderingen

Juni 2022

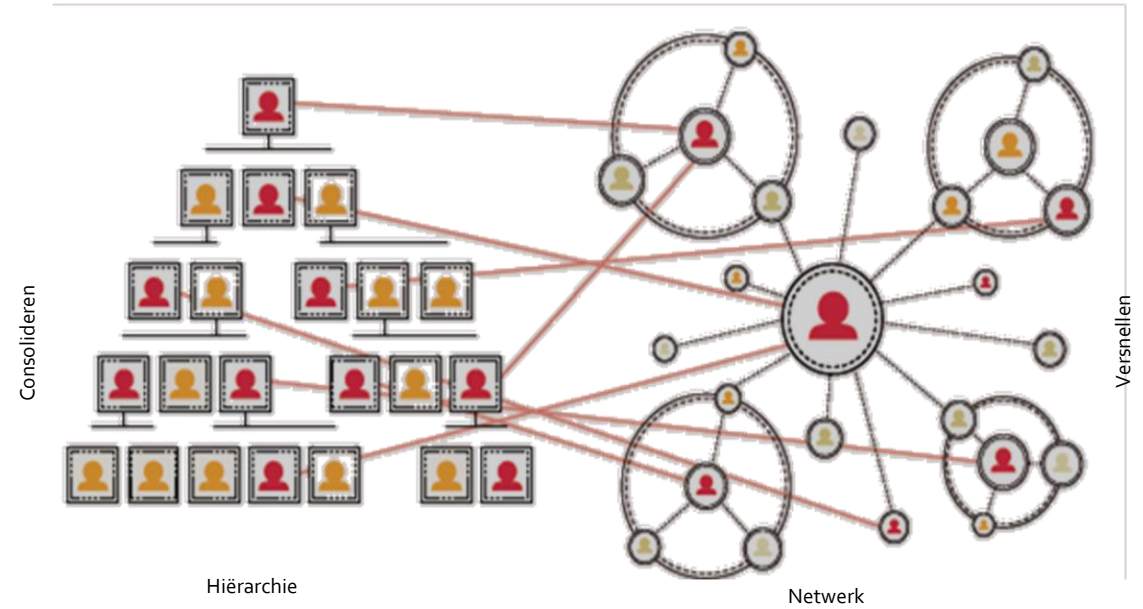
FOCUSGEBIEDEN

Organisatieontwikkeling

Veranderagenda Samenwerking Openbare Ruimte

Integrale samenwerking in de keten van de openbare ruimte

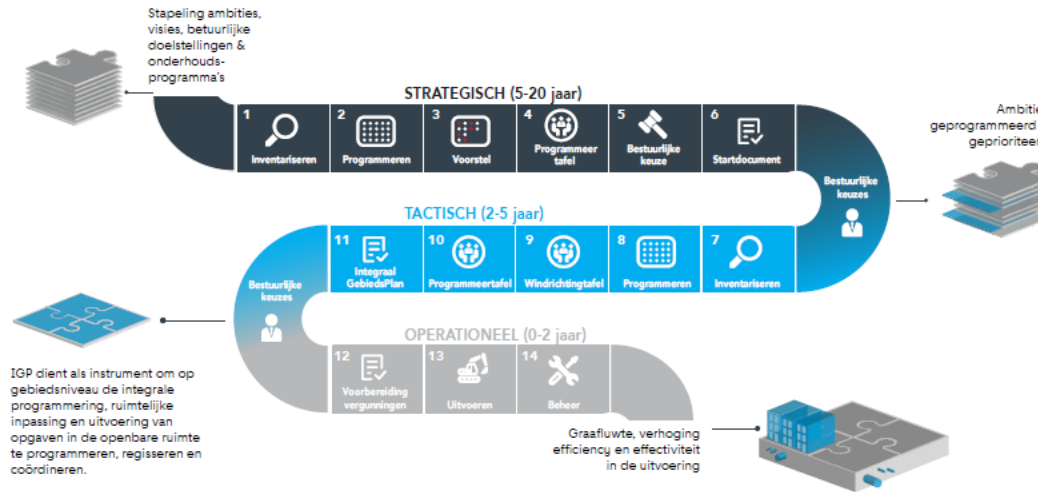
ISKOR is een organisatieontwikkeling die voor beweging zorgt zonder volledige reorganisatie en in aansluiting met programmasturing, opgabegericht en wendbaar werken (i-domein) en gemeentebrede organisatieontwikkeling

Waarom

Bestuurlijke doelen, opgaven en urgent (achterstallig) onderhoud in de stad staat onder druk. Schaarste in de ondergrond, krapte op de arbeidsmarkt en financiële uitdagingen stapelen zich op. Verschillende directies werken te los van elkaar aan gezamenlijke opgaves, vanuit eigen kaders en verantwoordelijkheden.

Gevolg: Strategische keuzes worden op projectniveau gemaakt. Waardoor domeinen elkaar, maar belangrijker, bestuurlijke prioriteiten onbedoeld tegenwerken en zorgen voor complicaties op tijd, geld en middelen.

Stedelijke Programmeerslang

We zetten in op 3 pijlers

Heldere kaders

1 Strategisch inventariseren en programmeren op stedelijk niveau

Leer- en kennisomgeving

2 Toolbox voor integrale methodieken, werkwijzen en tools

Manier van werken en organiseren

3 Randvoorwaarden voor opgave gericht werken en hybride besturen

DOOR SAMENHANG ONTSTAAT DE BEWEGING
Integraal Samenwerken in de Keten van de Openbare Ruimte

Voorbeeld van operationele complicaties

60% van de projecten wijkt af van de oorspronkelijke en gecommuniceerde uitvoeringsplannen.

10-15% Geschat wordt dat infrastructurele werken gemiddeld 10 - 15% duurder zijn dan berekend.

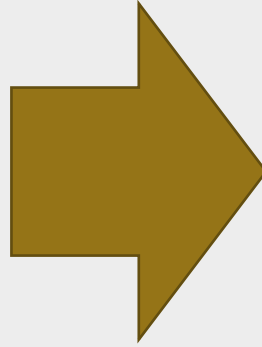
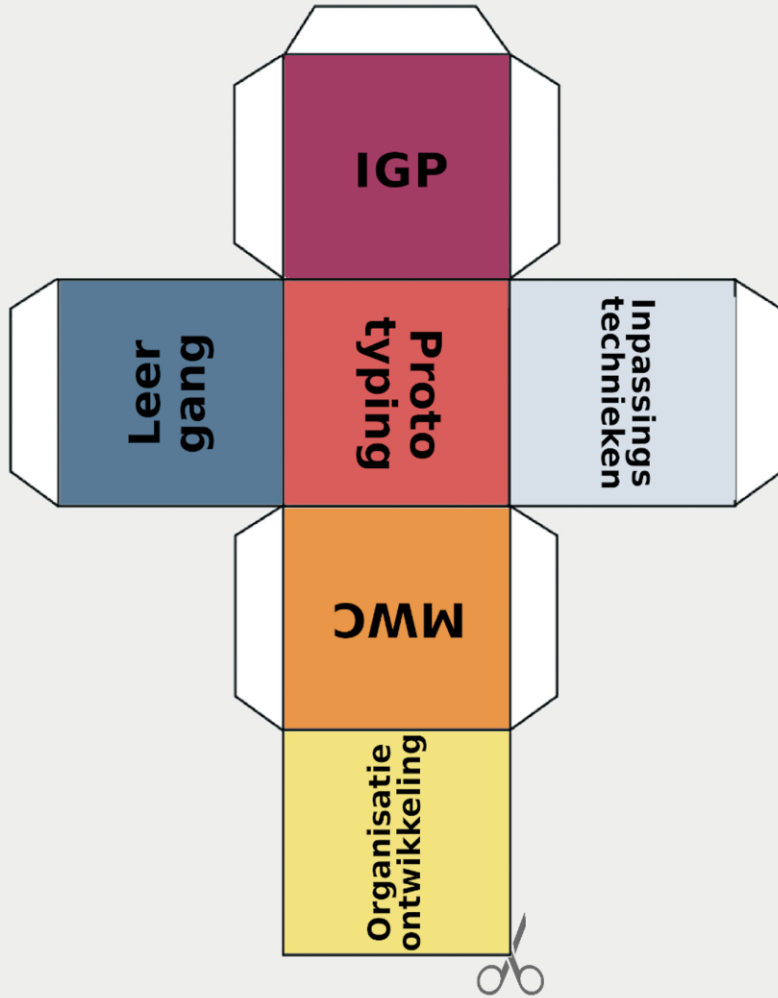
Uitdaging en doelstelling voor de stad 2050 klimaatneutraal betekent: 5000 straten en 480 straten per jaar. 185 straten per jaar

Door hoe de gemeente (en betrokken partijen) georganiseerd zijn, komen we met het huidige tempo uit op het behalen van de klimaatdoelstelling in 2150.

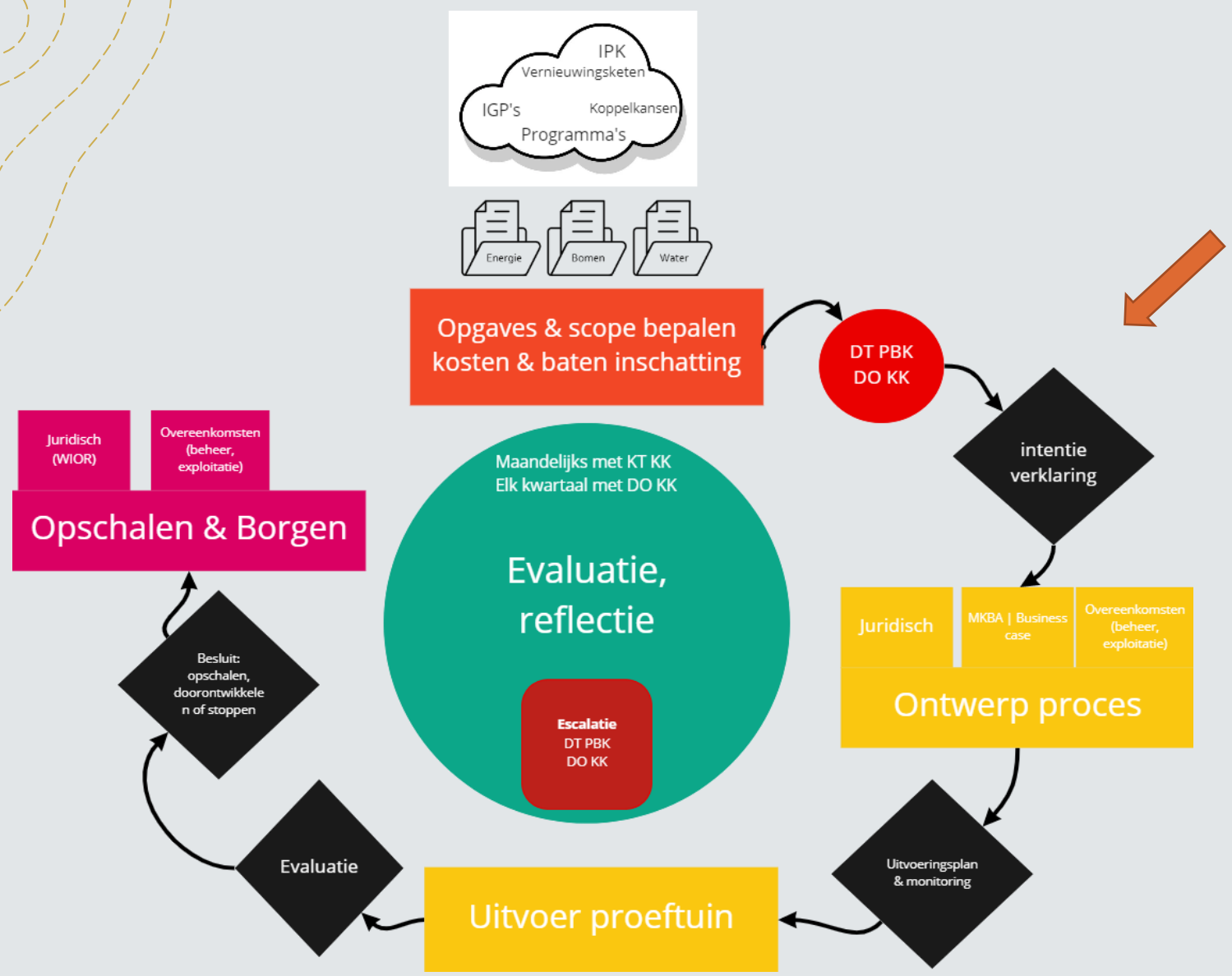
"We willen integraal werken tot de normale manier van werken maken."

Alleen door samenhang ontstaat beweging!

FOCUSGEBIEDEN

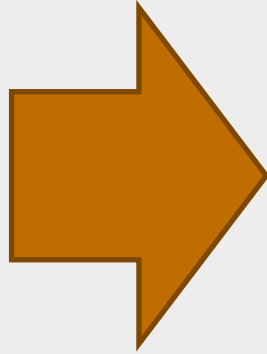
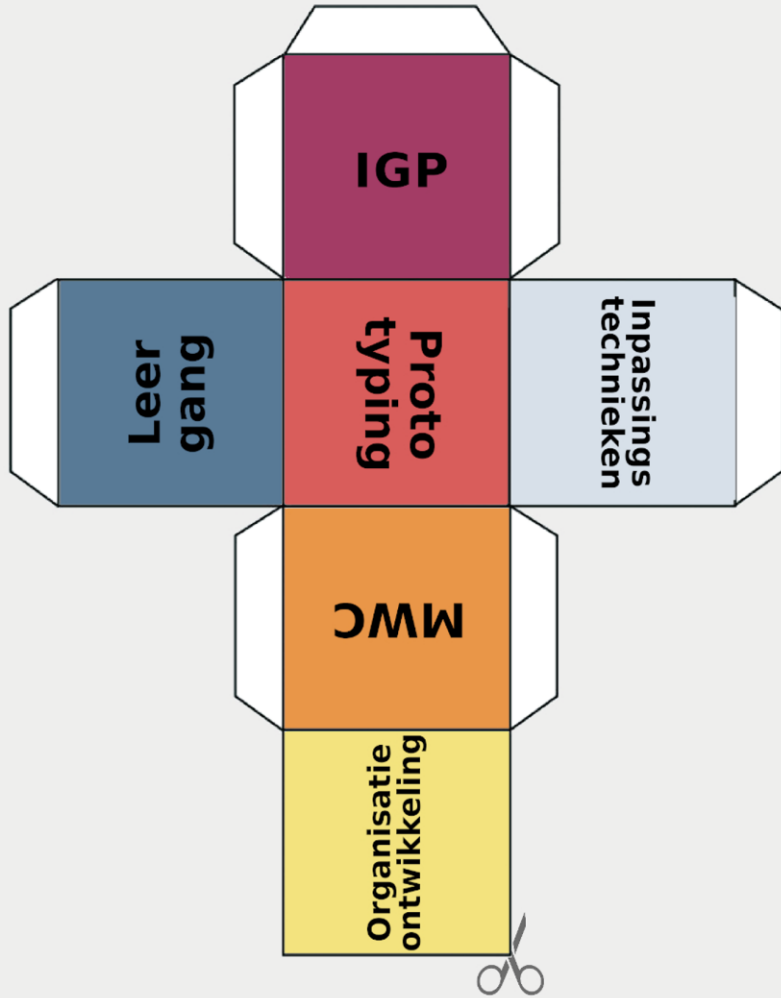
Prototypen kadeconstructies

Doel: tot succesvolle prototypes voor koppelkansen te komen

Hoe: vraaggericht ontwikkelen

FOCUSGEBIEDEN

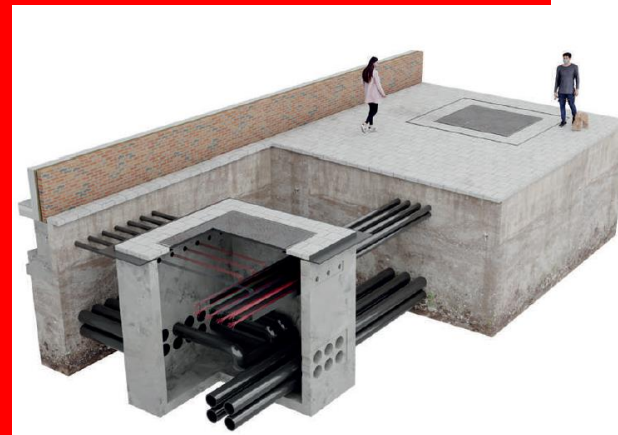

Ruimtelijke inpassingstechnieken

Gemeente
Amsterdam

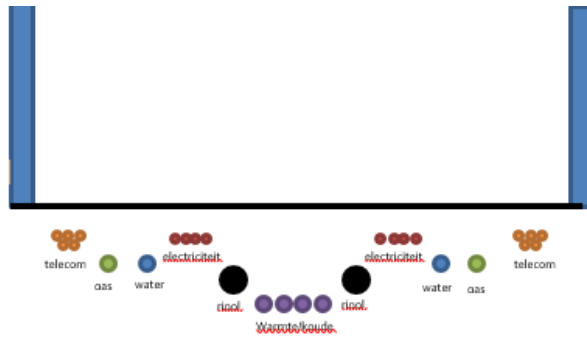
Ruimtebesparende inpassingstechnieken Kabels & Leidingen

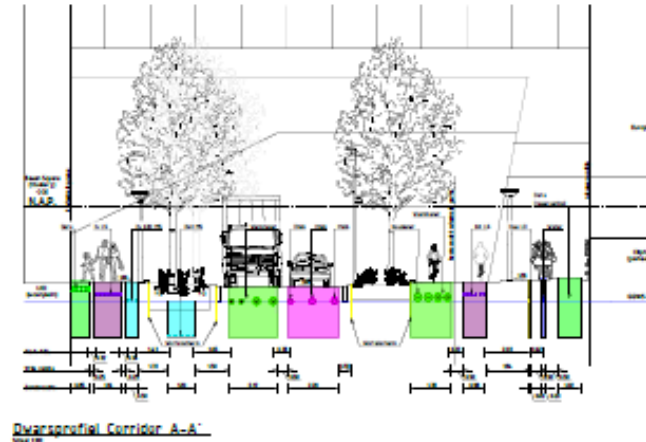
9 mei 2023

Resumé - Waarom?

- De ruimtelijke impact van toevoegingen/aanpassingen aan de nutsinfrastructuur gaat niet overal passen conform de standaardregels vanuit de WIOR → diverse inpassingsvraagstukken in o.a. Arenapoort en AMS3
- Het betreft een structureel probleem, dat structurele oplossingen behoeft. Onderdeel van een structurele oplossing is een gereedschapskist met innovatieve ruimtebesparende oplossingen voor de inpassing van kabels en leidingen
- Proces samen met de nutspartijen! Benutten van elkaars kennis en verbreden perspectief om zo te komen tot slimme, gedragen oplossingen en hiermee een basis te leggen voor versterken samenwerking
- Plan van Aanpak is besproken en akkoord bevonden in:
 - Strategisch Overleg Coördinatiestelsel (10 december 2021)
 - PlanVormingsOverleg (27 januari 2022)

Standaard Uitlegschema
Herziening NEN 7171

Variant
Haaksbergweg

Nieuwe standaard oplossingen nodig, waardoor ruimte overblijft voor andere functies!

Projectaanpak

Stap 1: Selectie van meest kansrijke inpassingstechnieken

- Interviewronde
- Werksessie 1 - 12 juli 2022: voorstel voor keuze voor meest kansrijke inpassingstechnieken en beoordelingskader voor stap 2
- Keuze van de 5 geselecteerde inpassingstechnieken

Stap 2: Brede analyse en uitwerking van de inpassingstechnieken.

- Uitwerking op aspecten als technisch, risico's (o.a. veiligheid), toepassingsgebied, bredere waarden, beheer en onderhoud
- Werksessie 2 - 7 december 2022: bespreking uitwerking technieken, dilemma's en 1^e beoordeling technieken
- Terugkoppeling tussenresultaten naar Strategisch Overleg (Q1-2023)
- Nadere uitwerking technieken: juridisch, financieel, organisatorisch
- Werksessie 3 (Q2-2023)
- Definitieve beoordeling technieken (Q3-2023)

Stap 3: Besluitvorming en commitment

Stap 4: Realisatie in pilots/voorbeelden binnen Amstelstad

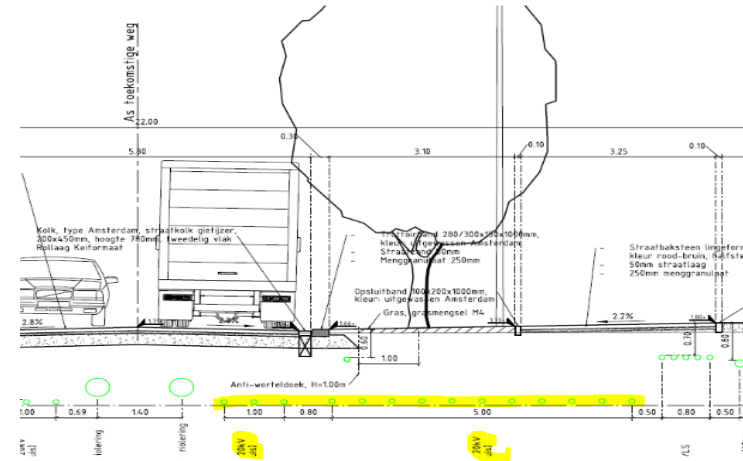
- Delen resultaten landelijk (COB en herziening NEN7171)

1. Gestapelde aanleg, ondiepe en verdiepte aanleg

De gestapelde aanleg zal technisch, organisatorisch, juridisch en financieel verder worden uitgewerkt.

2. Mantelbuizen en kabels/leidingen onder bomen en wadi's bomen/wadi

De techniek mantelbuizen en leidingen onder bomen/wadi's zal technisch, organisatorisch, juridisch en financieel verder worden uitgewerkt.

3. Mantelbuis-putconstructie (MPC)

Deze techniek is kijkend naar de bevindingen niet kansrijk genoeg om nu verder uit te werken conform het PvA (technisch, organisatorisch, juridisch en financieel).

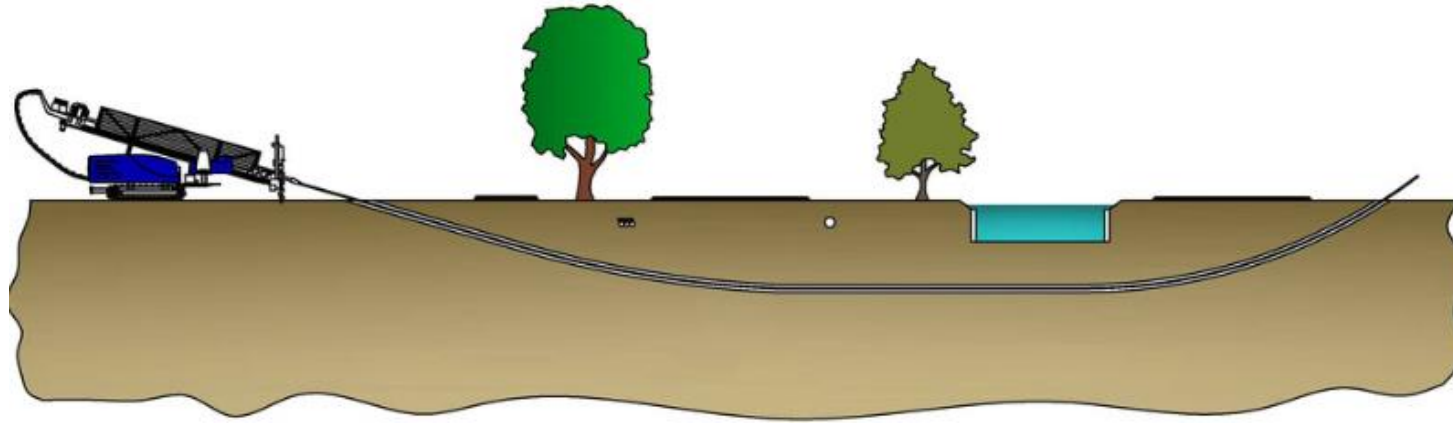
De voorlopige bevindingen zijn dat deze techniek nu nog niet geschikt bevonden is voor: drinkwaterleidingen, elektra(MS/HS)-kabels, stadswarmte en riolering. Elektra(LS) alleen wanneer er om de 5 meter een put beschikbaar is.

4. Twinpipes

Deze techniek is kijkend naar de bevindingen niet kansrijk genoeg om nu verder uit te werken conform het PvA (technisch, organisatorisch, juridisch en financieel). Het toepassen van twinpipes wordt door de warmtebedrijven niet omarmd.

5. Boogboringen

Boogboringen worden niet verder uitgewerkt als een bundelingstechniek. Wel zal binnen de gemeente Amsterdam een “Leidraad Gestuurde boringen ontwerpen” nader worden uitgewerkt.

De leidraad zal ook worden gedeeld met het COB.

Commitment

- Twee technieken worden verder uitgewerkt:
 - Gestapelde aanleg
 - Mantelbuizen onder bomen en wadi's
- Willen partijen blijven deelnemen aan dit proces.
- Kan hiervoor de benodigde tijd en inzet geleverd worden

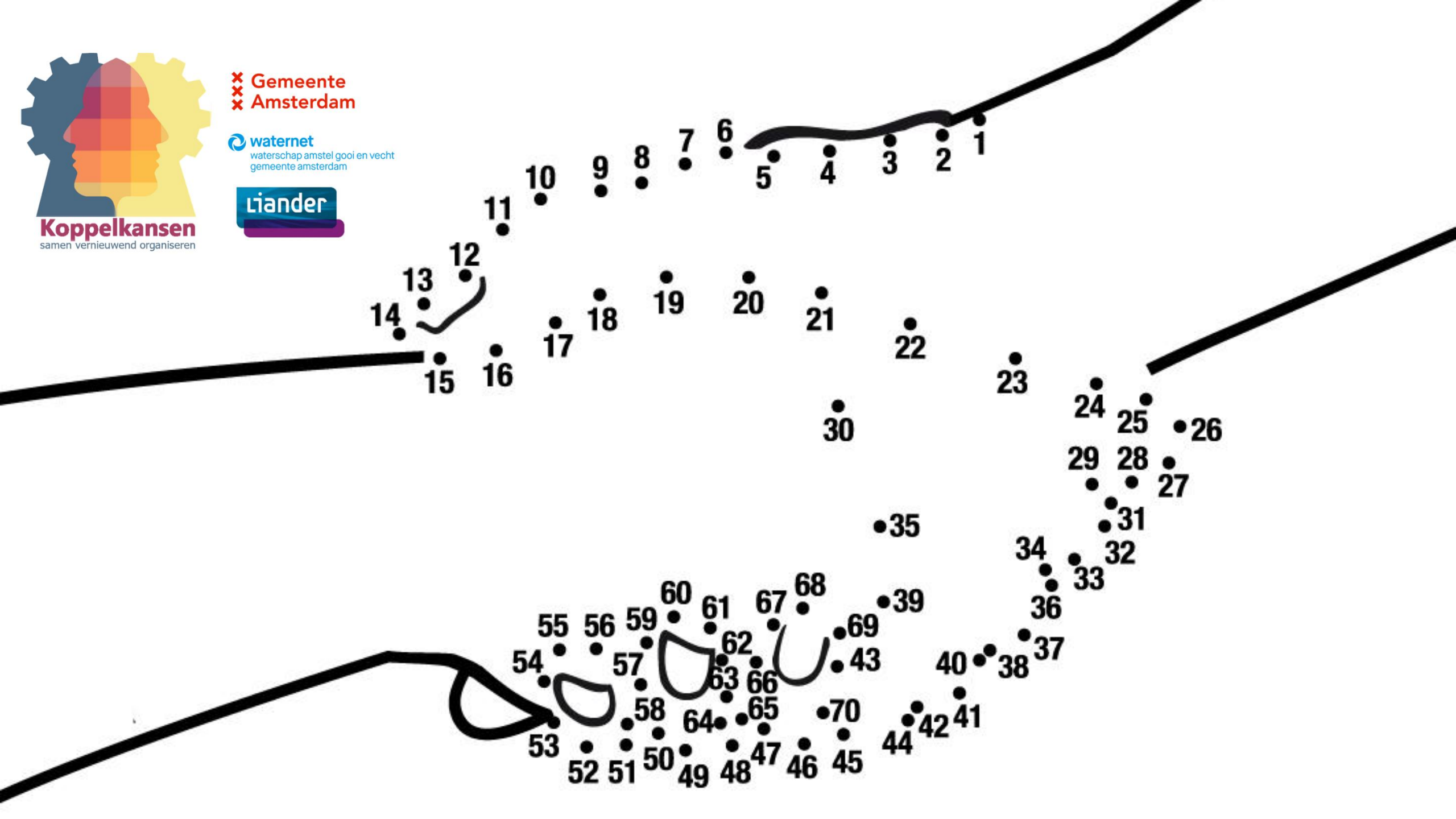

Koppelkansen
samen vernieuwend organiseren

× Gemeente
× Amsterdam

 waternet
waterschap amstel gooi en vecht
gemeente amsterdam

 liander

Koppelkansen

